SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1454

av Heléne Björklund m.fl. (S)

Ökad tillgänglighet till public service i hela Norden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att nordiska public service-medier blir mer tillgängliga över nationsgränserna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Public service är en grundpelare i våra demokratiska samhällen. Genom oberoende nyhetsförmedling, kultur och folkbildning bidrar public service till kunskap, tillit och en gemensam förståelse för samhället. Det gäller inte bara inom varje enskilt land utan också mellan våra nordiska länder, där vi delar historia, språk, kultur och demokratiska värderingar.

Tidigare kunde människor i de nordiska gränsregionerna naturligt ta del av varandras tv-kanaler. Skåningar följde dansk tv, danskar tittade på svensk tv och i gränsområdena mellan Norge och Sverige var grannlandets public service en självklar del av medieutbudet. Genom digitaliseringen och övergången till olika strömningstjänster har nya hinder uppstått. Geografiska begränsningar och upphovsrättsliga regler gör att innehåll som är tillgängligt i ett nordiskt land inte alltid kan ses i ett annat.

Samtidigt har språkförståelsen mellan nordbor försvagats. Allt fler unga väljer att tala engelska med varandra i stället för att använda sina egna modersmål. Det riskerar

att på sikt försvaga en viktig del av vår nordiska gemenskap. Genom att göra grannländernas nyheter, samhällsprogram, barnprogram och kulturutbud mer tillgängliga kan vi stärka både språkförståelsen och kunskapen om varandras samhällen.

De nordiska public service-bolagen har redan ett omfattande samarbete genom Nordvision, med gemensamma produktioner och programutbyten. Det är en god grund att bygga vidare på. Modern teknik, inte minst AI-baserad undertextning, ger dessutom nya möjligheter att göra innehållet tillgängligt på fler nordiska språk. Erfarenheter från Danmark, där program från bland annat svenska, norska och tyska public service-kanaler erbjuds med dansk textning, visar att gränsöverskridande lösningar är möjliga.

Frågan har också en viktig säkerhetspolitisk dimension. I en tid av ökad oro, desinformation och påverkansförsök är fria och oberoende medier en central del av våra demokratiska samhällens motståndskraft. Public service har en viktig roll i att förmedla tillförlitlig information vid kriser och höjd beredskap. Att nordbor lättare kan följa nyheter och samhällsutveckling i grannländerna kan bidra till ökad förståelse, tillit och gemensam beredskap.

Nordiska rådet har tidigare uppmärksammat behovet av att minska geoblockeringen mellan de nordiska public service-bolagen. Trots detta återstår betydande hinder. Sverige bör därför vara pådrivande för att frågan får förnyad kraft inom det nordiska samarbetet.

Målet bör vara att människor i hela Norden så långt som möjligt ska kunna ta del av varandras public service-utbud. Arbetet kan ske stegvis genom minskad geoblockering där rättigheterna medger det, ökad undertextning, tydligare tillgång till grannländernas program och utveckling av gemensamma digitala lösningar. Det förutsätter samarbete med public service-bolagen och rättighetshavarna, med respekt för mediernas oberoende och upphovsrätten.

Att göra nordisk public service mer tillgänglig är ett konkret sätt att stärka vår gemensamma nordiska identitet, våra språk och vår demokratiska motståndskraft. I en tid när samarbetet mellan våra länder blir allt viktigare bör vi också göra det enklare för nordbor att förstå och följa varandra.

Heléne Björklund (S)

Andrine Winther (S) *Per-Arne Håkansson (S)*

Johan Andersson (S) *Mirja Räihä (S)*